

Projekts (1. variants)

[Datums]
Rīgā

Noteikumi Nr. [_____]

Noteikumi par prasībām ieguldījumu fondu ieguldījumu objektiem, darījumiem un noteikta darbības veida fondiem

Izdoti saskaņā ar
Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma
61. panta sesto daļu, 65. panta ceturto daļu
un 78. panta septīto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības:

- 1.1. ieguldījumu fondu (turpmāk – fonds) ieguldījumu objektiem un darījumiem;
- 1.2. fondiem ar noteiktu darbības veidu, tai skaitā tādiem, kuri replicē vērtspapīru indeksa sastāvu, kuri seko finanšu indeksam ar sviras finansējumu un kuri ir regulētā tirgū tirgoti fondi;
- 1.3. informācijas atklāšanai fonda prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un citos reklāmas materiālos par šajos noteikumos minētajiem fondiem un darījumiem;
- 1.4. regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanai.

2. Noteikumi ir saistoši ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām, kuras pārvalda Latvijā reģistrētus ieguldījumu fondus (turpmāk – sabiedrība).

II. Pārvedami vērtspapīri

3. Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma (turpmāk – likums) prasībām atbilstoši pārvedami vērtspapīri šo noteikumu izpratnē ir tādi ieguldījumu objekti, kuri atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

- 3.1. iespējamie zaudējumi no ieguldījumiem šādos finanšu instrumentos ir ierobežoti un nepārsniedz to iegādes vērtību (daļēji apmaksātam finanšu instrumentam – nepārsniedz vērtību, kas par to samaksāta);
- 3.2. to likviditāte neierobežo likumā noteiktās ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības izpildi;
- 3.3. tiem ir pieejams ticams novērtējums:
 - 3.3.1. likuma 62. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā minētajās tirdzniecības vietās tirgotiem (turpmāk – tirdzniecības vietās tirgotie) pārvedamiem vērtspapīriem – precīzu, ticamu un regulāri atjauninātu cenu veidā, kas ir tirgus cenas vai cenas, kuras noteiktas ar vērtēšanas sistēmu, kas ir neatkarīga no emitentiem;
 - 3.3.2. tirdzniecības vietās netirgotiem pārvedamiem vērtspapīriem – regulāri veikta novērtējuma veidā, balstoties uz pārvedamu vērtspapīru emitenta sniegtu informāciju, vai tāda ieguldījumu pētījuma veidā, kas sagatavots, ievērojot Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktās prasības;

3.4. par tiem ir pieejama pietiekama informācija:

3.4.1. tirdzniecības vietās tirgotiem pārvedamiem vērtspapīriem – vērtspapīru tirgum pieejama regulāra, precīza un vispusīga informācija par vērtspapīru vai, ja nepieciešams, par vērtspapīra portfeli;

3.4.2. tirdzniecības vietās netirgotiem pārvedamiem vērtspapīriem – sabiedrībai pieejama regulāra un precīza informācija par vērtspapīru vai, ja nepieciešams, par vērtspapīra portfeli;

3.5. to atsavināšanas tiesības nav ierobežotas;

3.6. tie atbilst fonda ieguldījumu mērķiem un politikai;

3.7. ar tiem saistītie riski pienācīgi aptverti fonda risku pārvaldības procesā, kā arī nepārtraukti tiek novērtēti ar tiem saistītais risks un ietekme uz ieguldījumu portfeļa riska profilu kopumā.

4. Tirdzniecības vietās tirgotie pārvedamie vērtspapīri ir atzīstami par atbilstīgiem šo noteikumu 3.2. un 3.5. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, ja sabiedrības rīcībā nav informācijas par pretējo.

5. Ja sabiedrības rīcībā ir informācija, ka ieguldījums pārvedamā vērtspapīrā var apgrūtināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu, sabiedrība izvērtē pārvedamā vērtspapīra likviditātes risku, ņemot vērā attiecīgā vērtspapīra specifikai atbilstošākos faktorus un apsvērumus:

5.1. pārvedamā vērtspapīra emisijas apmēru un apgrozījumu;

5.2. emisijas kopējo apmēru un to emisijas daļu, ko fonda pārvaldītājs plāno pirkt, kā arī pirkšanas vai pārdošanas iespēju un darījumu veikšanai nepieciešamo laiku, ja vērtspapīra cenu nosaka tā piedāvājums un pieprasījums tirgū;

5.3. par noteiktu laika periodu veiktu neatkarīgu pārvedamā vērtspapīra pirkšanas un pārdošanas cenu izvērtējumu, kas var norādīt uz pārvedamā vērtspapīra salīdzinošu likviditāti un pirkšanas un pārdošanas iespējām, kā arī sniegt pieejamo cenu salīdzinājumu;

5.4. pārvedamā vērtspapīra otrreizējā tirgus aktivitātes kvalitātes novērtējumu, kurā ņem vērā tirgus starpnieku un tirgus uzturētāju, kuri veic tirdzniecību ar attiecīgo pārvedamo vērtspapīru, skaita un kvalitātes analīzes rezultātus.

6. Ja pārvedama vērtspapīra likviditāte ir novērtēta kā nepietiekama, šāda pārvedama vērtspapīra iegāde vai turēšana fonda ieguldījumu portfeli ir pieļaujama tikai tad, ja portfeli ir pietiekams likvidu pārvedamu vērtspapīru apmērs, kas ļauj nodrošināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu.

7. Tirdzniecības vietā netirgoti vērtspapīri var tikt atzīti par atsavināmiem bez ierobežojumiem vienīgi tad, ja sabiedrība ir izvērtējusi vērtspapīru atsavināšanas iespējas un atzinusi, ka, ieguldot šādos vērtspapīros, būs iespējams nodrošināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu.

8. Par pārvedamiem vērtspapīriem, ja tie atbilst šo noteikumu 3., 4., 5., 6. un 7. punktā minētajām prasībām, ir atzīstami šādi ieguldījumu objekti:

8.1. ieguldījumi tādu slēgto alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu daļās, kuri dibināti kā ieguldījumu komercsabiedrības vai kā fondi – lietu kopības –, vai kā līgumsabiedrības un atbilst šādiem kritērijiem:

8.1.1. ieguldījumu komercsabiedrībām ir saistoši korporatīvās pārvaldības principi un līgumsabiedrībām ir saistoši korporatīvās pārvaldības principi, kas attiecas uz komercsabiedrībām vai ir līdzvērtīgi korporatīvās pārvaldības principiem, ko ievēro komercsabiedrības;

8.1.2. slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda līdzekļu pārvaldniekam vai ārējam pārvaldniekam, kurš šā fonda vārdā pārvalda tā līdzekļus, ir saistošas valsts normatīvajos aktos noteiktās ieguldītāju aizsardzības prasības;

8.1.3. slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda manta ir no pārvaldnieka nošķirts aktīvu kopums un uz slēgto alternatīvo ieguldījumu fondu ir attiecināmi likvidācijas noteikumi, kas aizsargā ieguldījumu daļu turētāju īpašumtiesības;

8.2. ieguldījumi finanšu instrumentos, kuri ir balstīti uz vai saistīti ar tādu citu aktīvu, kas var atšķirties no likuma prasībām atbilstošiem fonda ieguldījumu objektiem, ienesīgumu.

9. Slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda korporatīvās pārvaldības principi ir līdzvērtīgi komercsabiedrībām saistošajiem principiem, ja ieguldījumu daļu turētāju tiesības ir nostiprinātas slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda prospektā vai nolikumā, vai citā līgumā, uz kura pamata fonds ir izveidots, un nosaka:

9.1. tiesības lēmumu pieņemšanas procesā balsot par būtiskiem ar slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda darbību saistītiem jautājumiem (piemēram, par slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda pārvaldnieka apstiprināšanu, grozījumiem prospektā vai darbības noteikumos, izmaiņām ieguldījumu politikā, apvienošanas, likvidāciju);

9.2. tiesības kontrolēt slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda ieguldījumu politikas atbilstību prospektā vai darbības noteikumos noteiktajam.

10. Sabiedrība, ieguldot fonda līdzekļus slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda daļās, nodrošina, ka netiek pārkāptas likumā un fonda prospektā noteiktās ieguldījumu ierobežojumu prasības.

III. Naudas tirgus instrumenti

11. Naudas tirgus instrumenti ir likuma prasībām atbilstoši ieguldījumu objekti, ja ir ievēroti visi turpmāk minētie nosacījumi un ieguldījumu objekti ir:

11.1. parasti tirgoti naudas tirgū neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā;

11.2. likvīdi;

11.3. precīzi novērtējami jebkurā laikā.

12. Naudas tirgus instrumenti ir atzīstami par finanšu instrumentiem, kas parasti tirgoti naudas tirgū, ja tie atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

12.1. sākotnējais termiņš līdz to dzēšanai nepārsniedz 397 dienas;

12.2. atlikušais termiņš līdz to dzēšanai nepārsniedz 397 dienas;

12.3. to ienesīgums atbilstoši naudas tirgus nosacījumiem tiek koriģēts regulāri vismaz reizi 397 dienās;

12.4. to riska profils, ieskaitot kredītrisku un procentu likmju risku, atbilst tādu finanšu instrumentu riskiem, kuru dzēšanas termiņš nepārsniedz 397 dienas vai kuriem piemēro ienesīguma korekciju atbilstoši šo noteikumu 12.3. apakšpunktā minētajam.

13. Naudas tirgus instrumenti, kurus parasti tirgo naudas tirgū un kuri ir iekļauti tirgošanai tirdzniecības vietā, atzīstami par likvīdiem un precīzi novērtējamiem jebkurā laikā, ja sabiedrības rīcībā nav informācijas par pretējo.

14. Naudas tirgus instrumenti uzskatāmi par likvīdiem, ja tos var pārdot bez nozīmīgiem vērtības zaudējumiem pietiekami īsā laikā, lai tiktu ievērots sabiedrības pienākums atpakaļpirkt ieguldījumu apliecības no fonda ieguldītājiem prospektā noteiktajā laikā un kārtībā.

15. Sabiedrība, izvērtējot naudas tirgus instrumenta likviditāti, ņem vērā šādus faktorus:

- 15.1. tirdzniecības un cenu noteikšanas biežumu;
- 15.2. starpnieku, kas ir gatavi pirkt un pārdot instrumentu un uzturēt konkrētā instrumenta tirdzniecību, skaitu, tirdzniecības vietas raksturu, tai skaitā laiku, kas nepieciešams, lai pārdotu instrumentu, piedāvājuma izteikšanas metodi, norēķinu veikšanas un naudas tirgus instrumenta pārvešanas mehānismu;
- 15.3. emisijas vai emisijas programmas apmēru;
- 15.4. iespēju atpirkt, izpirkt vai pārdot naudas tirgus instrumentu īsā laikā (piemēram, līdz septiņām darbdienu) bez nozīmīgiem vērtības zaudējumiem, par ko liecina zema komisijas maksa, neliela starpība starp pirkšanas un pārdošanas cenu un īss norēķinu termiņš.

16. Sabiedrība, izvērtējot ieguldījuma attiecīgajā naudas tirgus instrumentā ietekmi uz fonda likviditāti, ņem vērā:

- 16.1. fonda ieguldījumu apliecību turētāju struktūru un koncentrāciju;
- 16.2. tipiskā ieguldītāja raksturojumu;
- 16.3. informācijas par fonda naudas plūsmām kvalitāti;
- 16.4. prospektā noteiktos ierobežojumus ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanai.

17. Ja, izvērtējot šo noteikumu 15. vai 16. punktā minētos faktoros, konstatējama negatīva ietekme uz naudas tirgus instrumenta likviditāti, sabiedrība atbilstoši risku pārvaldības procesam izvērtē, vai naudas tirgus instruments joprojām atzīstams par likvīdu.

18. Ņemot vērā naudas tirgus instrumentu likviditātes izvērtējumu, sabiedrība atbilstoši plāno fonda ieguldījumu portfeļa struktūru un paredzamās naudas plūsmas, lai saskaņotu sagaidāmās naudas plūsmas no fonda ar ieguldījumu portfelī esošo atbilstošas likviditātes vērtspāpīru pārdošanas iespējām.

19. Naudas tirgus instrumentus var precīzi novērtēt jebkurā laikā, ja pastāv precīza un ticama vērtēšanas sistēma, kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:

- 19.1. vērtēšanas sistēma ļauj aprēķināt fonda aktīvu neto vērtību atbilstoši vērtībai, par kādu fonda ieguldījumu portfelī esošos finanšu instrumentus iespējams apmainīt vai pārdot darījumā starp labi informētām, ieinteresētām un finansiāli neatkarīgām personām;
- 19.2. vērtēšana pamatota ar tirgus datiem vai vērtēšanas modeļiem, kuru izmantošanas rezultātā iegūtā naudas tirgus instrumenta vērtība būtiski neatšķiras no tā tirgus vērtības (ne atsevišķam vērtspāpīram, ne ieguldījumu portfelim kopumā).

20. Naudas tirgus instrumenti, kas nav tirgoti tirdzniecības vietā, ir likumam atbilstoši ieguldījumu objekti, ja tie atbilst šādiem kritērijiem:

- 20.1. tie ir parasti tirgoti naudas tirgū atbilstoši šo noteikumu 12. punktā noteiktajiem kritērijiem;
- 20.2. tie ir likvīdi atbilstoši šo noteikumu 14. punktam;
- 20.3. tos var precīzi novērtēt jebkurā laikā atbilstoši šo noteikumu 19. punktam;
- 20.4. tie ir brīvi pārvedami;
- 20.5. par tiem ir pieejama atbilstīga informācija, lai izvērtētu ar ieguldījumiem saistītos riskus, tai skaitā atbilstīgi novērtētu kredītrisku, kas saistīts ar ieguldījumiem šādos instrumentos, atbilstoši šo noteikumu 21., 22. un 23. punkta prasībām.

21. Informācija par naudas tirgus instrumentiem, kuri atbilst likuma 62. panta otrās daļas 3. vai 5. punkta prasībām, vai par naudas tirgus instrumentiem, kurus ir emitējusi dalībvalsts pašvaldība vai starptautiska finanšu institūcija, bet kurus negarantē dalībvalsts vai federālas dalībvalsts gadījumā kāda no federācijas locekļiem, ir atbilstīga, ja:

- 21.1. informācija par emisiju vai emisijas programmu un emitenta tiesisko un finansiālo stāvokli ir pieejama pirms naudas tirgus instrumenta emisijas;
- 21.2. šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minētā informācija tiek regulāri, bet ne retāk kā reizi gadā atjaunināta, kā arī tā tiek atjaunināta pēc katra nozīmīga notikuma;
- 21.3. šo noteikumu 21.1. apakšpunktā minēto informāciju ir pārbaudījusi neatkarīga, kvalificēta trešā persona. Šī persona ir specializējusies finanšu un juridisko dokumentu pārbaudīšanā, un tās profesionālā darbība ir pakļauta revīzijas pakalpojumu sniegšanu reglamentējošo normatīvo aktu, kā arī profesionālo standartu un ētikas normu prasībām;
- 21.4. ir pieejami ticami statistiskie dati par emisiju vai emisijas programmu.

22. Informācija par naudas tirgus instrumentiem, kuri atbilst likuma 62. panta otrās daļas 4. punkta prasībām, ir atbilstīga, ja:

- 22.1. informācija par emisiju vai emisijas programmu, vai emitenta tiesisko un finansiālo stāvokli ir pieejama pirms naudas tirgus instrumenta emisijas;
- 22.2. šo noteikumu 22.1. apakšpunktā minētā informācija tiek regulāri, bet ne retāk kā reizi gadā atjaunināta, kā arī tā tiek atjaunināta pēc katra nozīmīga notikuma;
- 22.3. ir pieejami ticami statistiskie dati par emisiju vai emisijas programmu vai citi dati, kas ļauj pietiekami izvērtēt kredītrisku attiecībā uz ieguldījumiem šādos finanšu instrumentos.

23. Informācija par naudas tirgus instrumentiem, kuri atbilst likuma 62. panta otrās daļas 1. un 2. punkta prasībām, izņemot naudas tirgus instrumentus, kurus ir emitējusi dalībvalsts pašvaldība vai starptautiska finanšu institūcija, bet kurus negarantē dalībvalsts vai federālas dalībvalsts gadījumā kāda no federācijas locekļiem, ir atbilstīga, ja informācija par emisiju vai emisijas programmu, vai emitenta tiesisko un finansiālo stāvokli ir pieejama pirms naudas tirgus instrumenta emisijas.

24. Naudas tirgus instrumenti, kuru pamatā ir ieguldījumi dārgmetālos, tai skaitā dārgmetālu sertifikātos, nav uzskatāmi par likumam atbilstošiem fonda ieguldījumiem.

IV. Darījumi fonda ieguldījumu portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai

25. Izmantojot darījumus fonda portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai, sabiedrība nodrošina, ka šie darījumi atbilst fonda prospektā norādītajam ieguldījumu mērķim un ieguldījumu politikai, kā arī nerada citus riskus papildus tiem, kas minēti fonda prospekta riska profila un ar ieguldījumiem saistītā riska analīzes aprakstā.

26. Sabiedrība nodrošina, ka darījumi fonda portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai tiek veikti fonda interesēs un visi ieņēmumi, kas samazināti par tiešajiem un netiešajiem izdevumiem, kuri saistīti ar šiem darījumiem, tiek ieskaitīti fonda mantā.

27. Sabiedrība nodrošina, ka ar fonda mantu tiek veikti vienīgi tādi portfeļa efektīvas vadības darījumi, kuri atbilst šādiem kritērijiem:

- 27.1. vērtspapīru aizdevuma darījuma gadījumā ir iespēja jebkurā laikā atprasīt aizdotos vērtspapīrus vai izbeigt noslēgtos līgumus;
- 27.2. reversā repo darījuma gadījumā ir iespēja jebkurā laikā pieprasīt naudu finanšu instrumenta uzkrātās vērtības (*accrued basis*) vai tirgus vērtības apmērā vai izbeigt noslēgtos līgumus, saņemot naudu minētajā apmērā. Ja naudu var pieprasīt tirgus vērtības apmērā, šo vērtību izmanto fonda neto aktīvu vērtības aprēķinā;
- 27.3. pārdošanas ar atpirkšanu darījuma gadījumā ir iespēja jebkurā laikā atprasīt visus darījumā iesaistītos vērtspapīrus vai izbeigt noslēgtos līgumus.

28. Fiksēta termiņa repo vai reversā repo darījuma līgums, kura termiņš nepārsniedz septiņas kalendārās dienas, uzskatāms par līgumu ar iespēju aktīvus atprasīt jebkurā laikā.

29. Sabiedrība, kura izmanto darījumus fonda portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai, ņem vērā šos darījumus, izstrādājot fonda likviditātes riska kontroles procesu, lai nodrošinātu, ka fonds spēj pildīt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasību.

30. Par darījumiem portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai fonda prospektā sniedz šādu informāciju:

30.1. norāda, kādi darījumi, kas minēti likuma 33. pantā, tiks veikti, sniedzot detalizētu aprakstu par riskiem, kas saistīti ar katru no attiecīgajiem darījumiem, tai skaitā darījuma partnera risku, un iespējamajiem interešu konfliktiem;

30.2. sniedz skaidrojumu par šo darījumu ietekmi uz fonda darbības rādītājiem;

30.3. sniedz skaidrojumu, kādi tiešie un netiešie fonda izdevumi un izmaksas ir saistītas ar darījumiem fonda ieguldījumu portfeļa efektīvas vadības nodrošināšanai un var tikt ieturētas no ieņēmumiem par šiem darījumiem. Minētajos izdevumos un izmaksās neiekļauj slēptos ienākumus. Atklāj personu, kuras saņem minētos maksājumus, identitāti, kā arī norāda, vai šīm personām ir ciešas attiecības ar sabiedrību vai turētājbanku.

V. Darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem

31. Atvasinātie finanšu instrumenti ir likuma 65. panta pirmās daļas prasībām atbilstīgi ieguldījumu objekti, ja tiek ievēroti visi turpmāk minētie kritēriji:

31.1. tie pieļauj likuma 65. panta pirmās daļas 1. punktā minēto bāzes aktīvu kredītriska pārņemšanu neatkarīgi no citiem riskiem, kas saistīti ar šo aktīvu;

31.2. tie paredz tikai tādu aktīvu piegādi vai nodošanu, tai skaitā naudas izteiksmē, kas ir likumam atbilstoši fonda ieguldījumu objekti;

31.3. regulētajā tirgū netirgota atvasinātā finanšu instrumenta darījuma partneris (turpmāk – darījuma partneris) atbilst likuma 65. panta pirmās daļas 2. punkta prasībām un šāda atvasinātā finanšu instrumenta ticama un pārbaudāma novērtēšana visā līguma darbības laikā atbilst šo noteikumu VI nodaļas prasībām;

31.4. ar tiem saistītie riski ir pienācīgi novērtēti risku pārvaldības procesā un iekšējās kontroles sistēmā – īpaši riski, kas rodas informācijas asimetrijas starp sabiedrību un darījuma partneri dēļ, ja šā darījuma partnera rīcībā ir nepubliskojama informācija par komercsabiedrībām, kuru aktīvi ir kredīta atvasināto instrumentu bāzes aktīvi;

31.5. tie nav preču atvasinātie finanšu instrumenti, tas ir, to bāzes aktīvi nav preces.

32. Ja fonda vārdā tiek slēgts kopējā ienesīguma mijmaiņas līgums (*total return swap*) vai darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem ar līdzīgām darījuma pazīmēm, sabiedrība nodrošina, ka aktīvi, kas ir iesaistīti mijmaiņas darījumā, atbilst likuma 66. un 67. pantā noteiktajiem ieguldījumu ierobežojumiem (piemēram, slēdzot nefondētu kopējā ienesīguma mijmaiņas līgumu, minētie ierobežojumi attiecināmi arī uz darījuma ietvaros nodoto (*swapped out*) fonda ieguldījumu portfeli).

33. Sabiedrība, fonda vārdā slēdzot kopējā ienesīguma mijmaiņas līgumu vai līgumu ar līdzīgām darījuma pazīmēm, ņem vērā tā bāzes aktīvu riska vērtību, aprēķinot koncentrācijas riska apmēru ar vienu emitentu vai darījuma partneri.

34. Ja vienošanās starp darījuma partneri un sabiedrību dod darījuma partnerim tiesības lemt par fonda ieguldījumu portfeļa sastāva izmaiņām vai pārvaldi vai atvasinātā finanšu instrumenta bāzes aktīva izmaiņām, tad šāda vienošanās uzskatāma par fonda pārvaldes

pakalpojumu deleģēšanu un tai piemēro likumā fonda pārvaldes pakalpojumu deleģēšanai noteiktās prasības.

35. Fonds, kura vārdā tiek slēgti kopējā ienesīguma mijmaiņas līgumi vai līgumi ar līdzīgām darījuma pazīmēm, prospektā sniedz šādu informāciju:

35.1. skaidru aprakstu par fonda pārvaldei izmantoto pamata stratēģiju vai stratēģijām noteiktā ieguldījumu mērķa sasniegšanai un par fonda ieguldījumu portfeļa vai indeksa sastāvu;

35.2. aprakstu par kopējā ienesīguma mijmaiņas līgumu vai līgumu ar līdzīgām darījuma pazīmēm darījuma partneri vai partneriem;

35.3. aprakstu par darījuma partnera saistību nepildīšanas risku un tā ietekmi uz fonda ienesīgumu;

35.4. aprakstu par to, vai un kādā mērā darījuma partnerim ir tiesības lemt par fonda ieguldījumu portfeļa sastāva vai atvasinātā finanšu instrumenta bāzes aktīva izmaiņām un vai darījumiem ar fonda ieguldījumiem ir nepieciešama darījuma partnera piekrišana;

35.5. ziņas par darījuma partnera identitāti, ja tas ir iesaistīts fonda ieguldījumu pārvaldē atbilstoši šo noteikumu 34. punktam.

VI. Regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšana

36. Likuma 65. panta pirmās daļas 3. punktā minētā atvasinātā finanšu instrumenta patiesā vērtība ir vērtība, par kādu aktīvu iespējams apmainīt vai saistības segt darījumā starp labi informētām, ieinteresētām un finansiāli neatkarīgām personām.

37. Sabiedrība katru dienu veic regulētā tirgū netirgota atvasinātā finanšu instrumenta ticamu un pārbaudāmu novērtēšanu, nosakot tā patieso vērtību, kas nebalstās vienīgi uz darījuma partnera paziņotajām tirdzniecības cenām un kas atbilst šādām prasībām:

37.1. novērtēšanas pamatā ir instrumenta ticama pašreizējā tirgus vērtība vai, ja šāda vērtība nav pieejama, cenu noteikšanas modelis, kura pamatā ir atzīta metodoloģija;

37.2. novērtēšanas pārbaudi veic viena no šādām personām:

37.2.1. no struktūrvienības, kas atbildīga par aktīvu pārvaldīšanu, neatkarīga sabiedrības struktūrvienība, kuras darbiniekiem ir profesionāla pieredze un pienācīgi resursi šā uzdevuma veikšanai;

37.2.2. no darījuma partnera neatkarīga trešā persona, kura pārbaudi veic ar atbilstošu regularitāti un tādā veidā, ka sabiedrība spēj to kontrolēt;

37.3. sabiedrība dokumentē ar novērtēšanu saistītās procedūras un nodrošina, ka tās ir piemērotas regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu specifikai un sarežģītībai.

38. Sabiedrība drīkst izmantot vērtēšanas modeļus, ko izstrādājusi vai pārbaudījusi neatkarīga trešā persona, ievērojot turpmāk minēto:

38.1. ja modeli ir izstrādājusi sabiedrības struktūrvienība, kas atbild par fonda aktīvu pārvaldīšanu (piemēram, struktūrvienība, kas nodarbojas ar regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu darījumu slēgšanu), to izvērtē un pārbauda kvalificēta persona, kura nav bijusi iesaistīta modeļa izstrādē;

38.2. modeļa testēšana notiek neatkarīgi no minētās struktūrvienības, ieskaitot matemātisko aprēķinu novērtējumu un pieņēmumu un programmatūras izmantošanas pārbaudi;

38.3. sabiedrība iepriekš ir izvērtējusi un akceptējusi datu (piemēram, informācijas par svārstībām vai korelācijām) izmantošanu, iekļaujot savā atvasināto finanšu instrumentu vērtēšanas politikā un procedūrās.

39. Atvasināto finanšu instrumentu vērtēšanas procedūra nodrošina regulētā tirgū netirgota atvasinātā finanšu instrumenta precīzu un neatkarīgu novērtēšanu saistībā ar ticamu un pārbaudāmu novērtējumu, nosakot tā patieso vērtību:

39.1. attiecībā uz precīzu novērtēšanu – sabiedrības spēja visā atvasinātā finanšu instrumenta darbības laikā ticami un ar pienācīgu precizitāti novērtēt attiecīgo fonda ieguldījumu atbilstoši tā patiesajai vērtībai, atspoguļojot tā tirgus vērtību attiecīgajā brīdī;

39.2. attiecībā uz neatkarīgu novērtēšanu – sabiedrības spēja nodrošināt tādu sabiedrības iekšējās kontroles sistēmu un līdzekļus, lai riska analīzi veiktu struktūrvienība, kas ir neatkarīga no fonda aktīvu pārvaldīšanas vai ieguldījumu darbību veicošajām struktūrvienībām un darījuma partnera, vai, ja šos nosacījumus nav iespējams ievērot, neatkarīga trešā persona, ja sabiedrība pārliecinās, ka šī persona spēj atbilstoši novērtēt visus regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu, ko fonds paredz izmantot, veidus, ņemot vērā to raksturu un sarežģītību.

40. Sabiedrība ievēro pienācīgu rūpību lēmumu pieņemšanā par regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanas funkcijas deleģēšanu vai deleģētā pakalpojuma saņemšanas pārtraukšanu, izstrādājot un īstenojot kārtību, kādā sabiedrība izvērtē un pārbauda personu, kurai tiks deleģēta regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanas funkcija, tās kompetenci un spēju uzticami, profesionāli un efektīvi veikt fonda regulētā tirgū netirgotu atvasināto finanšu instrumentu novērtēšanu, kā arī procedūru pastāvīgai šīs personas darbības novērtēšanai.

VII. Portfeļa efektīvas vadības darījumos saņemtais nodrošinājums

41. Portfeļa efektīvas vadības darījumos saņemtais nodrošinājums (turpmāk – nodrošinājums) ir atzīstams par piemērotu darījuma partnera riska pārvaldīšanai, ja tas pastāvīgi atbilst visām turpmāk minētajām prasībām:

41.1. nodrošinājums, kas nav nauda, ir augsti likvīds un tirgots tirdzniecības vietā ar pārredzamu cenas noteikšanas procesu, kur to īsā laikā var pārdot par cenu, kas ir tuva pirmspārdošanas vērtējumam. Nodrošinājums atbilst likuma 67. pantā noteiktajām prasībām;

41.2. nodrošinājumu novērtē vismaz reizi dienā un aktīvs ar ievērojamām cenas svārstībām nav atbilstošs nodrošinājums, ja tā pieņemšanai nav piemērots pietiekami piesardzīgs vērtības diskonts;

41.3. nodrošinājums ir kvalitatīvs, tas ir, emitentam saskaņā ar sabiedrības veikto novērtējumu ir augsta kredītkvalitāte;

41.4. nodrošinājumu emitējusi no darījuma partnera neatkarīga persona un savstarpējā korelācija starp nodrošinājuma vērtību un darījuma partnera darbības rezultātiem nav augsta;

41.5. no viena vai vairākiem darījuma partneriem saņemtais nodrošinājums ir pietiekami diversificēts, tas ir, nodrošinājuma sastāvā esoša konkrētā emitenta radītais risks jeb darījumu koncentrācijas riska apmērs nepārsniedz 20 procentus no fonda neto aktīvu vērtības. Šo ierobežojumu atļauts pārsniegt, ja vienlaikus tiek ievēroti šādi nosacījumi:

41.5.1. pārvedamos vērtspapīrus vai naudas tirgus instrumentus ir emitējusi vai garantējusi dalībvalsts, ārvalsts, dalībvalsts pašvaldība vai starptautiska institūcija, ja viena vai vairākas dalībvalstis ir tās locekles;

41.5.2. saņemtie pārvedamie vērtspapīri vai naudas tirgus instrumenti ir vismaz no sešām emisijām un vienas emisijas pārvedamo vērtspapīru vai naudas tirgus instrumentu vērtība nepārsniedz 30 procentus no fonda neto aktīvu vērtības;

41.6. sabiedrības izveidotā iekšējās kontroles sistēma nodrošina efektīvu ar nodrošinājumu saistīto risku, tai skaitā operacionālā un juridiskā riska, pārvaldīšanas procesu, kas aptver risku identifikāciju, novērtēšanu un ierobežošanu;

41.7. ģpašuma tiesību maiņas gadījumā nodrošinājumu nodod turēšanā fonda turētājbankai. Citos gadījumos nodrošinājumu var nodot tādām līdzekļu turētājam, kura darbību uzrauga finanšu pakalpojumu uzraudzības iestāde un kurš nav saistīts ar nodrošinājuma sniedzēju;

41.8. nodrošinājums ir fonda rīcībā un to ir tiesības izmantot bez iepriekšējas saskaņošanas ar darījuma partneri;

41.9. nodrošinājums, kas nav nauda, nav atsavināts, atkārtoti ieguldīts, ieķīlāts vai citādi apgrūtināts ar lietu tiesībām;

41.10. nodrošinājumu, kas ir nauda, drīkst:

41.10.1. noguldīt, ievērojot likuma 63. panta prasības;

41.10.2. ieguldīt augstas kvalitātes valdības obligācijās;

41.10.3. izmantot reversajos repo darījumos ar nosacījumu, ka darījumi tiek veikti ar kredītiestādi, kuras darbību uzrauga finanšu pakalpojumu uzraudzības iestāde, un sabiedrība jebkurā laikā ir tiesīga atprasīt visu naudas summu uzkrātās vērtības apmērā;

41.10.4. ieguldīt īstermiņa naudas tirgus fondos, kuru darbība atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 14. jūnija regulā (ES) 2017/1131 par naudas tirgus fondiem noteiktajām prasībām.

42. Ieguldot nodrošinājumā saņemto naudu, sabiedrība ievēro šo noteikumu 41.5. apakšpunkta prasības nodrošinājuma diversifikācijai.

43. Fondam, kuram nodrošinājuma apmērs ir vienāds ar vai lielāks par 30 procentiem no fonda aktīvu vērtības, sabiedrība darbības risku pārvaldīšanas politikas ietvaros izstrādā ar nodrošinājumu saistītā likviditātes riska kontroles procedūru, kas paredz regulāru stresa testu veikšanu fondam un finanšu tirgum parastos un ārkārtējos likviditātes apstākļos, aptverot vismaz šādus elementus:

43.1. stresa testu scenāriju analīzes, tai skaitā kalibrēšanas, sertifikācijas un jutīguma analīzes, izstrādi;

43.2. empīrisku pieeju ietekmes novērtējumam, ietverot likviditātes aplēšu atpakaļejošo pārbaužu izmantošanu;

43.3. ierobežojumu vai zaudējumu tolerances sliekšņa vai sliekšņu noteikšanu;

43.4. risku samazināšanas darbības, lai samazinātu zaudējumus, tostarp piemērotu vērtības diskonta politiku un aizsardzību vai apdrošināšanu kredītkvalitātes pasliktināšanās gadījumos (*gap risk protection*);

43.5. sabiedrības amatpersonām sniedzamo ziņojumu biežuma noteikšanu.

44. Fondam, kurš saņem nodrošinājumu, sabiedrība izstrādā un uztur dokumentētu vērtības diskontēšanas politiku, kurā paredz katram nodrošinājuma ietvaros saņemtajam aktīvu veidam piemērotu vērtības diskontēšanu. Izstrādājot vērtības diskontēšanas politiku, sabiedrība ņem vērā aktīvu raksturojošās pazīmes, piemēram, kredītkvalitāti, cenu svārstīgumu, kā arī saskaņā ar šo noteikumu 43. punktu veikto stresa testu rezultātus.

45. Prospektā norāda nodrošinājuma politiku, tai skaitā atļautos nodrošinājuma veidus, pieprasāmā nodrošinājuma apmēru, vērtības diskontēšanas politiku, kā arī, saņemot nodrošinājumā naudu, tās ieguldīšanas politiku un riskus, kas saistīti ar šiem ieguldījumiem.

46. Ja fonda darījumus paredzēts pilnībā nodrošināt ar vērtspapīriem, kurus emitējusi vai garantējusi dalībvalsts, to norāda prospektā. Prospektā norāda arī tās dalībvalsts, ārvalsts, dalībvalsts pašvaldības vai starptautiskās institūcijas nosaukumu, kuras emitētos vai garantētos vērtspapīrus fonds paredz pieņemt nodrošinājumā 20 vai vairāk procentu apmērā no fonda neto aktīvu vērtības.

VIII. Finanšu indeksi

47. Ieguldījumi kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksos un atvasinātajos finanšu instrumentos, kuru bāzes aktīvi ir finanšu indeksi (turpmāk abi kopā – finanšu indeksi), ir likumam atbilstoši ieguldījumu objekti, ja finanšu indeksi atbilst šādiem kritērijiem:

47.1. tie ir pietiekami diversificēti, ievērojot šādas prasības:

47.1.1. indekss veidots, lai tajā iekļautā viena bāzes aktīva cenas izmaiņas vai tirdzniecības aktivitātes pārmērīgi neietekmētu visa indeksa darbības rezultātu;

47.1.2. ja indeksu veido likumam atbilstoši ieguldījumu objekti, indeksa sastāvs ir diversificēts vismaz tādā veidā, ka katra atsevišķa indeksa sastāvā esošā bāzes aktīva īpatsvars atbilst likuma 66. panta 1.¹ un 1.² daļas prasībām. Ja indeksam ir sviras finansējums, viena bāzes aktīva ietekme uz kopējo indeksa ienesīgumu, ņemot vērā sviras finansējumu, atbilst identiskiem ierobežojumiem;

47.1.3. ja indeksu veido aktīvi, kas nav atzīstami par likumam atbilstošiem ieguldījumu objektiem, indeksa sastāvs (struktūra) atbilst diversifikācijas līmenim, kas noteikts šo noteikumu 47.1.2. apakšpunktā;

47.2. tie atspoguļo tirgus, uz kuru indeksi attiecas, adekvātu standartu, ievērojot šādas prasības:

47.2.1. indekss atbilstoši atspoguļo reprezentatīvās bāzes aktīvu grupas darbības rezultātu;

47.2.2. indeksu periodiski pārskata vai līdzsvaro tā struktūru, lai nodrošinātu, ka tas turpina atspoguļot darbības rezultātu tirgos, uz kuriem tas attiecas, atbilstoši publiski pieejamiem kritērijiem;

47.2.3. indeksa sastāvā esošie bāzes aktīvi ir pietiekami likvīdi, lai lietotājiem nepieciešamības gadījumā būtu iespējams replicēt indeksu;

47.3. tie ir publicēti, ievērojot šādas prasības:

47.3.1. indeksa vērtības aprēķins un publicēšana notiek saskaņā ar detalizēti izstrādātu procedūru, kas paredz indeksā iekļauto bāzes aktīvu cenu apkopošanu, ieskaitot cenu noteikšanas procedūru tādiem indeksa sastāvā esošiem finanšu instrumentiem, kuru tirgus cena nav pieejama;

47.3.2. savlaicīgi un izsmelīgi ir pieejama būtiska informācija par indeksa aprēķināšanas vai līdzsvarošanas metodoloģiju, indeksa izmaiņām vai jebkādiem sarežģījumiem, kas saistīti ar savlaicīgas vai precīzas informācijas nodrošināšanu.

48. Ja indeksu veido bāzes aktīvi, kas nav atzīstami par likuma prasībām atbilstošiem ieguldījumu objektiem, un sabiedrība izmanto šāda indeksa atvasinātos finanšu instrumentus fonda risku diversificēšanas vajadzībām, indeksa sastāvs ir pietiekami diversificēts, ja katra bāzes aktīva īpatsvars atbilst likuma 66. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

49. Tādi atvasinātie finanšu instrumenti, kuru bāzes aktīvi neatbilst šo noteikumu 47. punktā noteiktajiem kritērijiem, nav uzskatāmi par finanšu indeksa atvasinātajiem finanšu instrumentiem, bet ir uzskatāmi par citu likuma 65. panta pirmajā daļā minēto bāzes aktīvu kombināciju.

50. Indekss neatbilst šo noteikumu 47. punktā minētajām prasībām, ja pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

50.1. indekss izveidots un aprēķināts pēc pieprasījuma, kas saņemts no viena tirgus dalībnieka vai ļoti ierobežota tirgus dalībnieku skaita, un atbilstoši šo tirgus dalībnieku prasībām un tādā veidā neatspoguļo tirgus, uz kuru indekss attiecas, adekvātu standartu;

50.2. indeksa līdzsvarošanas biežums liedz ieguldītājiem iespēju replicēt indeksu, tas ir, indekss tiek pārkārtots vienu vai vairākas reizes dienā, izņemot indeksa tehniskās korekcijas, kas tiek veiktas atbilstoši publiski pieejamajiem kritērijiem, piemēram, indeksiem ar sviras finansējumu vai svārstīguma mērķa (*volatility target*) indeksiem;

50.3. indeksa uzturētājs nesniedz pilnīgu informāciju par aprēķina metodoloģiju, kura dod ieguldītājiem iespēju replicēt finanšu indeksu:

50.3.1. nav savlaicīgi vai precīzi sniegta detalizēta informācija par indeksa bāzes aktīviem (turpmāk arī – komponents), indeksa aprēķinu, darbības rezultātu, tai skaitā sviras finansējuma ietekmi uz indeksa darbības rezultātu, pārkārtošanas metodēm, indeksa izmaiņām, kā arī informācija par iespējamām operacionāla rakstura grūtībām vai šķēršļiem saistībā ar savlaicīgas vai precīzas informācijas sniegšanu;

50.3.2. aprēķina metožu ietvaros ir izlaisti svarīgi parametri vai elementi, kas ieguldītājiem jāņem vērā, lai varētu replicēt finanšu indeksu;

50.3.3. ieguldītājiem un iespējamajiem ieguldītājiem nav nodrošināta viegla un bezmaksas piekļuve šajā apakšpunktā minētajai informācijai;

50.4. indeksa komponenti un to attiecīgais īpatsvars indeksa sastāvā netiek publiskots vai līdzšinējais komponentu īpatsvars nav publiskots pēc katras indeksa pārkārtošanas tādā veidā, ka informācija aptver iepriekšējo periodu un visu indeksa sastāvu pirms pēdējās pārkārtošanas, kā arī ieguldītājiem un iespējamajiem ieguldītājiem šī informācija nav brīvi un bez maksas pieejama;

50.5. indeksa komponentu atlases un līdzsvarošanas metodoloģija nav balstīta uz iepriekš noteiktām prasībām un objektīviem kritērijiem;

50.6. indeksa uzturētājs saņem atlīdzību par komponenta iekļaušanu indeksa sastāvā;

50.7. indeksa veidošanas metodoloģija pieļauj izmaiņu veikšanu iepriekš publicētajās indeksa vērtībās (*backfilling*);

50.8. indekss nav pakļauts neatkarīgam novērtējumam.

51. Ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos, kuru bāzes aktīvi ir preču indeksi, drīkst veikt, ievērojot visas turpmāk minētās prasības:

51.1. indeksa sastāvs ir diversificēts atbilstoši šo noteikumu 47.1.2. apakšpunkta prasībām;

51.2. indeksa sastāvā ir dažādas preces, izņemot vienas preces apakšskategorijas, kuras nevar uzskatīt par dažādām precēm, ja tās iegūtas dažādos reģionos vai tirgos vai rūpnieciskā procesā atvasinātas no identiskām izejvielām (piemēram, *West Texas Intermediate Crude* (WTI) jēlnaftas, *Brent* jēlnaftas, benzīna vai mazuta līgumi uzskatāmi par vienas preces (tas ir, naftas) apakšskategorijām);

51.3. indeksa sastāvā ir vienas preces apakšskategorijas, kuras uzskatāmas par dažādām precēm. Dažādas preces šā apakšpunkta izpratnē ir tādas vienas preces apakšskategorijas, kuru cenu savstarpējā korelācija nav augsta, tas ir, ja 75 procentos no korelācijas novērojumiem korelācijas koeficients nepārsniedz 0.8 un korelācijas novērojumi tiek veikti, pamatojoties uz vienādi svērtu attiecīgās preces apakšskategorijas cenas dienas ienesīgumu katram nepārtrauktam 250 dienu novērojumu periodam pēdējo piecu gadu laikā.

52. Sabiedrība pirms ieguldījumu veikšanas atvasinātajos finanšu instrumentos, kuru bāzes aktīvi ir finanšu vai preču indeksi, dokumentē detalizētu katra indeksa kvalitātes izvērtējumu, kurā ņemti vērā vismaz šādi faktori:

52.1. vispusīgs indeksa veidošanas metodoloģijas izvērtējums, tai skaitā piemērošanas kārtība par indeksā ietvertu komponentu izvēli, īpatsvaru un atlases principiem, pamatojoties uz izvēlēto ieguldījumu stratēģiju, un tas, vai finanšu indekss atspoguļo tirgus, uz kuru tas attiecas, adekvātu standartu;

52.2. par indeksu pieejamās informācijas izvērtējums, kurš sniedz atbildes vismaz uz šādiem jautājumiem:

52.2.1. vai pieejamā informācija skaidri izklāsta, kādu tirgus standartu indekss atspoguļo, un detalizēti apraksta indeksā iekļautos komponentus, kā arī vai indeksa sastāvs ir pietiekami diversificēts;

52.2.2. vai indekss ir pakļauts neatkarīgai revīzijai, kāds ir tās tvērums un vai tā aptver pārbaudi, kas nosaka, vai indeksa sastāvs veidots atbilstoši noteiktajai metodoloģijai un precīzi aprēķināts;

52.2.3. kāds ir indeksa publicēšanas biežums un vai tas neietekmēs fonda spēju aprēķināt savu neto aktīvu vērtību.

53. Fonds drīkst sākt ieguldījumu veikšanu atvasinātajos finanšu instrumentos, kuru bāzes aktīvi ir finanšu vai preču indeksi, kad sabiedrība par attiecīgo indeksu ir iesniegusi Latvijas Bankai:

53.1. skaidrojumu, kas pamato attiecīgā indeksa atbilstību šo noteikumu prasībām, un apliecinājumu, ka indekss ir noteikts, lai atspoguļotu tirgus, uz kuru tas attiecas, adekvātu standartu;

53.2. ja indeksa stratēģija paredz arī naudas līdzekļu pārvaldi, apliecinājumu, ka tas neietekmē indeksa aprēķina metodoloģijas objektivitāti;

53.3. saskaņā ar šo noteikumu 52. punktu veikto indeksa kvalitātes izvērtējumu.

54. Fonda prospektā skaidri norāda informāciju par indeksa sastāvu un indeksa sastāvā esošo komponentu atlases kritērijus ieguldījumu stratēģijas ietvaros, kā arī sniedz informāciju par indeksa sastāvā esošo bāzes aktīvu līdzsvarošanas biežumu un tās ietekmi uz izmaksām ieguldījumu stratēģijas ietvaros.

IX. Pārvedamos vērtspapīros un naudas tirgus instrumentos ietvertie atvasinātie finanšu instrumenti

55. Pārvedami vērtspapīri ar ietvertajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem ir finanšu instrumenti ar komponentu, ja:

55.1. šā komponenta ietekmē naudas plūsma, kas citādi būtu nepieciešama saistībā ar pārvedamu vērtspapīru vai naudas tirgus instrumentu, kas ir pamatinstruments, daļēji vai pilnībā var izmainīties atbilstoši procentu likmei, finanšu instrumenta cenai, valūtas kursam, cenu vai likmju indeksam, kredītreitingam vai kredīta indeksam, vai citam mainīgajam lielumam un tādā veidā naudas plūsma mainās līdzīgi kā atsevišķam atvasinātajam finanšu instrumentam;

55.2. šā komponenta ekonomiskās īpašības un riski nav cieši saistīti ar pamatinstrumenta ekonomiskajām īpašībām un riskiem;

55.3. šis komponents būtiski ietekmē pārvedama vērtspapīra vai naudas tirgus instrumenta riska profilu un cenas noteikšanu.

56. Naudas tirgus instrumenti, kuri atbilst vismaz vienam no šo noteikumu 12. punktā minētajiem kritērijiem un visām šo noteikumu 14. un 19. punktā minētajām prasībām un kuros ir ietverts komponents, kas atbilst šo noteikumu 55. punktā minētajiem kritērijiem, ir uzskatāmi par naudas tirgus instrumentiem ar ietvertiem atvasinātajiem instrumentiem.

57. Pārvedams vērtspapīrs vai naudas tirgus instruments nav uzskatāms par tādu, kurā ietverts atvasinātais finanšu instruments, ja tajā ir ietverts komponents, kuru saskaņā ar līguma nosacījumiem ir iespējams atsavināt neatkarīgi no pārvedamā vērtspapīra vai naudas tirgus instrumenta. Šāds komponents uzskatāms par atsevišķu finanšu instrumentu.

58. Nodrošināti parāda vērtspapīri vai uz aktīviem balstīti vērtspapīri neatkarīgi no tā, vai vērtspapīri tiek vai netiek aktīvi pārvaldīti, nav uzskatāmi par finanšu instrumentiem ar ietvertajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem, izņemot tādus:

58.1. kuriem ir sviras finansējums un ieguldītāju potenciālie zaudējumi var būt lielāki nekā to sākotnējie ieguldījumi;

58.2. kuru struktūra nav pietiekami diversificēta.

59. Ja finanšu instruments ir strukturēts kā alternatīva tirdzniecības vietā netirgotam atvasinātajam finanšu instrumentam, tam piemēro tirdzniecības vietā netirgotam atvasinātajam finanšu instrumentam likumā noteiktās prasības un ierobežojumus.

60. Strukturēts finanšu instruments, kuru vērtē kā instrumentu ar ietvertu atvasināto finanšu instrumentu, ir:

60.1. ar kredītrisku saistītā parādzīme;

60.2. strukturēts finanšu instruments, kura ienesīgums ir saistīts ar noteikta obligāciju indeksa ienesīgumu;

60.3. strukturēts finanšu instruments, kura ienesīgums ir saistīts ar noteikta akciju groza, kas tiek vai netiek aktīvi pārvaldīts, ienesīgumu;

60.4. strukturēts finanšu instruments ar garantētu nominālvērtību, kura ienesīgums ir saistīts ar noteikta akciju groza, kas tiek vai netiek aktīvi pārvaldīts, ienesīgumu;

60.5. konvertējama obligācija;

60.6. apmaināma obligācija.

61. Fonda līdzekļu ieguldījumus strukturētajos finanšu instrumentos, pārvedamos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos ar ietvertajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem sabiedrība drīkst veikt, ja tā nodrošina, ka:

61.1. netiek pārkāpti likumā un fonda prospektā noteiktie ieguldījumu ierobežojumi, ņemot vērā arī ietvertos atvasinātos instrumentus;

61.2. izmantotā risku pārvaldīšanas politika sabiedrībai ļauj nepārtraukti uzraudzīt un noteikt ar attiecīgajām atvasināto finanšu instrumentu pozīcijām saistītos riskus un šo atvasināto finanšu instrumentu ietekmi uz fonda ieguldījumu portfeļa kopējo risku atbilstoši veikto darījumu apmēram un sarežģītībai;

61.3. kopējā riska, kas izriet no darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem, apmērs un riska darījumu apmērs ar vienu emitentu vai darījuma partneri, ņemot vērā ietvertos atvasinātos instrumentus, tiek aprēķināts atbilstoši likuma normām, kuras nosaka fonda kopējā riska un riska darījumu apmēra ar darījuma partneri aprēķināšanas kārtību.

62. Sabiedrība regulāri pārbauda, vai darījumi ar pārvedamos vērtspapīros vai naudas tirgus instrumentos ietvertajiem atvasinātajiem finanšu instrumentiem atbilst šo noteikumu prasībām. Pārbaūžu veidu, periodiskumu un apjomu sabiedrība nosaka riska pārvaldīšanas procedūrās atkarībā no ietvorto atvasināto finanšu instrumentu īpašībām un to ietekmes uz fonda ieguldījumu risku, ņemot vērā fonda prospektā noteikto ieguldījumu politiku un fonda riska profilu.

X. Fondam pielīdzināms ārvalsts kopējo ieguldījumu uzņēmums

63. Likuma 64. panta otrās daļas 1. punktā minētās prasības ārvalsts ieguldījumu fondam vai tam pielīdzināmam kopējo ieguldījumu uzņēmumam (turpmāk – uzņēmums) ir izpildītas, ja:

63.1. Latvijas Banka ir noslēgusi informācijas apmaiņas līgumu ar attiecīgā uzņēmuma uzraudzības institūciju;

63.2. uzņēmuma ieguldījumu pārvaldes sabiedrību, tās darbības noteikumus un turētājbanku (līdzekļu turētāju) ir apstiprinājusi uzraudzības institūcija, kas uzrauga šā uzņēmuma darbību;

63.3. uzņēmums ir reģistrēts Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī.

64. Uzņēmuma ieguldītāju aizsardzību var uzskatīt par analogisku likuma 64. panta otrās daļas 2. punktā minētajām prasībām, ja:

64.1. ieguldījumu pārvaldes sabiedrības darbības noteikumi nodrošina uzņēmuma līdzekļu neatkarīgu un šķirtu pārvaldīšanu vienīgi ieguldītāju interesēs;

64.2. ir nozīmēta persona, kuras pienākumi un atbildība attiecībā uz uzņēmuma līdzekļu glabāšanu un darbības pārraudzību ir pielīdzināma likumā noteiktajiem turētājbankas pienākumiem un atbildībai;

64.3. pastāv noteiktas prasības uzņēmuma ieguldījumu apliecības (daļas) cenas noteikšanai un publiskošanai, kā arī pārskatu sagatavošanai un publiskošanai;

64.4. pastāv likumā noteiktajām prasībām analogiskas prasības uzņēmuma ieguldījumu apliecību (daļu) atpakaļpirkšanai;

64.5. pastāv likumā noteiktajiem ierobežojumiem analogiski ierobežojumi attiecībā uz darījumiem ar personām, kas saistītas ar uzņēmumu;

64.6. ir nodrošināta uzņēmuma aktīvu nodalīšana no pārvaldītāja un līdzekļu turētāja aktīviem.

XI. Fonds, kas replicē kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksa sastāvu

65. Kapitāla vai parāda vērtspapīru indeksa sastāva replicēšana ir fonda ieguldījumu portfeļa veidošana atbilstoši indeksā esošo bāzes aktīvu sastāvam un struktūrai, tai skaitā, izmantojot atvasinātos finanšu instrumentus vai ar pārvedamiem vērtspapīriem un naudas tirgus instrumentiem saistītus darījumus, kas nodrošina efektīvu fonda ieguldījumu portfeļa vadību.

66. Kapitāla vai parāda vērtspapīru indekss, kura sastāvu fonds paredz replicēt, ir likuma prasībām atbilstošs indekss, ja:

66.1. indeksa sastāvs ir pietiekami diversificēts, tas ir, replicējot indeksa sastāvu, ieguldījuma īpatsvars katra atsevišķa indeksa sastāvā esoša emitenta vērtspapīros nepārsniedz 20 procentus no fonda aktīviem, bet gadījumos, kad fonda reģistrēšanai iesniegtajos dokumentos tiek sniegta papildu informācija, kas pamato specifiskus tirgus nosacījumus, ieguldījumu īpatsvaru viena indeksa sastāvā esoša emitenta vērtspapīros ir pieļaujams palielināt līdz 35 procentiem. Šo informāciju iekļauj fonda prospektā;

66.2. indeksa izveidotājs izmanto vispārēji atzītu indeksa veidošanas metodoloģiju, kas neļauj izslēgt no indeksa sastāva tirgus, uz kuru tas attiecas, nozīmīgāko emitentu;

66.3. indekss ir attiecīgi publicēts indekss un ieguldītājiem ir brīvi pieejama visa būtiskā informācija par indeksu;

66.4. indeksa izveidotājs ir neatkarīgs no sabiedrības, kura pārvalda fondu, kas replicē indeksu, vai indeksa izveidotājs un sabiedrība ir vienā grupā esošas komercsabiedrības un tiek nodrošināta efektīva interešu konflikta novēršanas kārtība, kas aprakstīta fonda ieguldījumu riska pārvaldīšanas politikā.

XII. Fonds, kas seko finanšu indeksam

67. Fonds, kas seko finanšu indeksam (*Index-tracking UCITS*), ir fonds, kura stratēģija paredz sekot viena vai vairāku finanšu indeksu darbības rezultātiem, izmantojot sintētisku vai fizisku tā sastāva replicēšanu.

68. Fonda, kas seko finanšu indeksam, prospektā sniedz šādu informāciju:

68.1. finanšu indeksa vai indeksu aprakstu, tai skaitā informāciju par to sastāvā esošajiem bāzes aktīviem un bāzes aktīvu īpatsvaru, norādot tīmekļvietni, kurā tiek publiskots precīzs finanšu indeksa sastāvs;

68.2. aprakstu, kādā veidā fonds seko finanšu indeksa darbības rezultātam (vai fonds pilnībā replicē finanšu indeksa sastāvu, veicot ieguldījumus indeksa sastāva bāzes aktīvos, vai izmanto izlases ieguldījumu modeli, izlases veidā ieguldot finanšu instrumentos, kuri nav indeksa sastāva bāzes aktīvi, bet kuru savstarpējā korelācija ir augsta, vai izmanto sintētisko replicēšanu). Sniedz izvēlēta veida aprakstu (skaidrojumu) un informāciju par tā ietekmi uz fonda darbības rezultātu, ņemot vērā riskus, kam pakļauti attiecīgā finanšu indeksa sastāva bāzes aktīvi, un darījuma partnera risku;

68.3. aprakstu par sagaidāmo sekošanas novirzes, kura veidojas starp fonda, kas seko finanšu indeksam, ienesīguma svārstīgumu un attiecīgā indeksa vai indeksu ienesīguma svārstīgumu, līmeni parastos tirgus apstākļos;

68.4. aprakstu par faktoriem, kuri var ietekmēt fonda spēju precīzi sekot finanšu indeksu darbības rezultātiem (darījumu izmaksas, nelieli nelikvīdi indeksa bāzes aktīvi, dividenžu atkārtota ieguldīšana).

69. Šo noteikumu 67.2. apakšpunktā minēto informāciju iekļauj arī ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā.

XIII. Fonds ar sviras finansējumu, kas seko finanšu indeksam

70. Fonds ar sviras finansējumu, kas seko finanšu indeksam (*index-tracking leveraged UCITS*), ir fonds, kura stratēģija paredz sekot finanšu indeksa darbības rezultātam, izmantojot sviras finansējumu (*leveraged exposure*), vai tāda finanšu indeksa darbības rezultātam, kurš izmanto sviras finansējumu (*leveraged index*).

71. Fonda ar sviras finansējumu, kas seko finanšu indeksam, prospektā sniedz šādu informāciju:

71.1. sviras finansējuma politikas aprakstu un informāciju, kā tas tiek panākts (vai sviras finansējums ir ietverts indeksa līmenī vai to izraisa ar indeksu saistītie riska darījumi), kādas ir sviras finansējuma izmaksas un ar šīs politikas izmantošanu saistītie riski;

71.2. aprakstu par iespējamo reversā sviras finansējuma ietekmi uz darbības rezultātu, kad maksa par sviras finansējumu ir augstāka nekā tā rezultātā finansēto ieguldījumu ienesīgums;

71.3. skaidrojumu, kāpēc fonda darbības rādītāji vidējā līdz ilgā termiņā var ievērojami atšķirties no daudzkārsota indeksa darbības rezultātiem.

72. Prospektā sniegto informāciju kopsavilkuma veidā iekļauj arī ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā.

XIV. Regulētā tirgū tirgots fonds

73. Apzīmējumu "regulētā tirgū tirgots fonds" vai tā apzīmējumu "UCITS ETF" fonda nosaukumā drīkst lietot vienīgi fonds, kurš atbilst šo noteikumu 74. punktā minētajām prasībām. Šo apzīmējumu lieto arī fonda pārvaldes nolikumā, prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un reklāmas materiālos. Apzīmējumu "UCITS ETF" vienādi lieto visās Eiropas Savienības dalībvalstu valodās.

74. Regulētā tirgū tirgots fonds ir fonds, vismaz viena no kura ieguldījumu apliecību klasēm tirdzniecības dienas laikā tiek tirgota vismaz vienā regulētajā tirgū vai daudzpusējā tirdzniecības sistēmā ar vismaz vienu tirgus uzturētāju, kurš nodrošina, ka

šā fonda ieguldījumu apliecību cena būtiski neatšķirtas no tā neto aktīvu vērtības un no tā indikatīvās neto aktīvu vērtības (ja tāda tiek rēķināta), kura tiek noteikta tirdzniecības dienas laikā, balstoties uz aktualizētu informāciju, bet nav cena, par kuru ieguldītāji otrreizējā tirgū pērk un pārdod šā fonda ieguldījumu apliecības.

75. Regulētā tirgū tirgota fonda prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un reklāmas materiālos norāda vismaz šādu informāciju:

75.1. norāda, kāda ir ieguldījumu portfeļa pārredzamības politika un kur ir publiskota informācija par ieguldījumu portfeli;

75.2. ja tiek rēķināta indikatīvā neto aktīvu vērtība, sniedz skaidrojumu, kā un cik bieži to aprēķina, kā arī norāda, kur tā ir publiskota;

75.3. par aktīvi pārvaldītu regulētā tirgū tirgotu fondu, kura pārvalde dod tiesības mainīt ieguldījumu portfeļa struktūru saskaņā ar ieguldījumu mērķiem un politiku, sniedz skaidru norādi, ka fonda ieguldījumu portfelis tiek pārvaldīts aktīvi, un paskaidro, kā tiek īstenota noteiktā ieguldījumu politika, arī gadījumos, kad ieguldījumu mērķis ir pārsniegt noteikta finanšu indeksa darbības rezultātu.

76. Prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un reklāmas materiālos tādām regulētā tirgū tirgotam fondam, kura ieguldījumu apliecības tiek tirgotas otrreizējā tirgū (tās netiek no jauna emitētas vai atpakaļpirktas), iekļauj brīdinājumu: "Otrreizējā tirgū nopirktas regulētā tirgū tirgota fonda ieguldījumu apliecības parasti nav iespējams tiešā veidā atpakaļpārdot regulētā tirgū tirgotam fondam. Ieguldītāji pērk un pārdod ieguldījumu apliecības otrreizējā tirgū ar starpnieka, piemēram, biržas brokera, palīdzību, un par šo pakalpojumu var tikt piemērota maksa. Turklāt, pērkot ieguldījumu apliecības, ieguldītāji var samaksāt lielāku summu nekā spēkā esošā neto aktīvu vērtība un, pārdodot šīs ieguldījumu apliecības, var saņemt mazāk nekā spēkā esošā neto aktīvu vērtība."

77. Ja regulētā tirgū tirgota fonda ieguldījumu apliecību regulētā tirgus cena būtiski atšķiras no regulētā tirgū tirgota fonda neto aktīvu vērtības, ieguldītājam, kurš ir iegādājies ieguldījumu apliecības otrreizējā tirgū, ir tiesības tās atpakaļpārdot tieši regulētā tirgū tirgotam fondam (piemēram, situācijā, kad tirgū ir traucējumi un tirgus uzturētājs nespēj pildīt savu pienākumu). Šādā gadījumā sabiedrība sniedz informāciju tirdzniecības vietā, norādot, ka regulētā tirgū tirgotais fonds nodrošina tiešu regulētā tirgū tirgota fonda ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanu.

78. Regulētā tirgū tirgota fonda prospektā apraksta šo noteikumu 77. punktā minētās situācijas, kad ieguldītājam ir tiesības otrreizējā tirgū iegādātās ieguldījumu apliecības atpakaļpārdot tieši regulētā tirgū tirgotam fondam, kā arī nepieciešamo ieguldītāja rīcību un iespējamās izmaksas.

XV. Strukturēts fonds

79. Strukturēta fonda prospektā sabiedrība iekļauj:

79.1. privātajam ieguldītājam saprotamā valodā atklātu izsmeļošu informāciju par ieguldījumu politiku, norādot, kādos aktīvos tiks ieguldīti fonda līdzekļi un kā tiek aprēķināta izmaksājamā peļņa vai kāda ir tās aprēķina formula;

79.2. nepārprotamu brīdinājumu fonda ieguldītājam, kurš pirms termiņa vēlas izmantot savas ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas tiesības un atgūt savu ieguldījumu, ka tas negūst labumu no iepriekš noteiktās izmaksājamās peļņas un var ciest zaudējumus.

XVI. Noslēguma jautājums

80. Atzīt par spēku zaudējušiem Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 4. augusta normatīvos noteikumus Nr. 115 "Normatīvie noteikumi par prasībām ieguldījumu fondu ieguldījumu objektiem, darījumiem un noteiktas darbības veida fondiem" (Latvijas Vēstnesis, 2020, Nr. 155).

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu un citiem starptautiskajiem dokumentiem

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Komisijas 2007. gada 19. marta direktīvas 2007/16/EK, ar ko īsteno Padomes direktīvu 85/611/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), paskaidrojot atsevišķas definīcijas;
- 2) Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas 2007. gada marta pamatnostādņēm Nr. CESR/07-044b "Pamatnostādnes, kas attiecas uz PVKIU ieguldījumiem piemērotiem aktīviem";
- 3) Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2014. gada 1. augusta pamatnostādņēm Nr. ESMA/2014/937 "Pamatnostādnes kompetentajām iestādēm un PVKIU ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām par regulētā tirgū tirgotiem fondiem (ETF) un citiem ar PVKIU saistītiem jautājumiem".

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks